

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 21, 1980

Nr. 246

L. K. B. KRONIKA Nr. 44

Kratos, tardymai, areštai

(Tęsinys)

1980 m. balandžio 15 d. buvo areštuotas Petras Lukoševičius ir KGB nurodymu paguldintas į Naujosios Vilnios psichoneurologinę ligoninę.

Petras Lukoševičius g. 1915 m. Marijampolės apskrityje ir užaugęs giliai religingoje 7 vaikų šeimoje. 1944 m. buvo nuteistas pagal 58 str. 1 b. dalį 25-rių metų bausme. Perėjo visą Gulagą — Minsko, Gorkio, Taišeto, Omsko ir kt. lagerius. 1956 m. po 11 metų kalėjimo pagal amnestiją paleistas. Grįžęs rašo Gulago prisiminimus, bet 1973 m. čekistai juos konfiskavo. 1977 m. jo bute (Panevėžyje, Tulpių g-vėje) saugumiečiai daro kratą ir paima daug „Aušros“, „Dievo ir Tėvynės“, „LKB Kronikos“ numerių. Kratai vadovavęs papulkininkas Urbonas pareiškė: „Jeigu nesiliausi, būsi patalpintas į psichiatrinę ligoninę“.

1980 m. vasario mėn. į Kauno psichiatrinę ligoninę iš Cerniachovskio psichiatrinės ligoninės — kalėjimo pervežtas Voldemaras Karaliūnas. Gydytojas Belokoptovas jį amžinai „gydo“, nuo tautinių ir religinių įsitikinimų. Dabartinė kankinimo būklė labai sunki — mieguistas, judesiai sukaustyti, kalba lėta, tačiau kol kas mąsto ir kalba logiškai.

Voldemaras Karaliūnas dar kartus teistas už Lenkijos sienos perėjimą. 1977 m. patalpintas į Cerniachovskio psichiatrinę ligoninę — kalėjimą. Ligos „simptomai“: vienoje Kauno gamykloje dėl darbo sąlygų pagerinimo organizavo streiką, atsisakė sovietinės pilietybės kreipėsi į SNO pra-

šydarnas spresti Pabaltijos tautų pavergimo klausimą.

1980 m. birželio 30 d. į Genovaitės Šakalienės butą (Vilniuje, Užupio 19 — 33) įsiveržė milicijos mjr. Leščenko V. S. ir kankininkas civilis. Be prokuroro sankcijos nekviesti svečiai žvilgčiojo po lovomis, į spintas; apžiūrėjo net kaimyno butą. Leščenko pareiškė, kad kratos motyvas — dingusio „politinio recidyvisto“ Danutės vyro Vlado Šakalio ieškojimas. Į Šakalienės protestą dėl neteisėtų veiksmų, majoras atsakė: „Mes ir toliau taip elgsimės, nes tai mūsų pareiga!“.

Vladas Šakalys nėra suimtas, bet slapstosi.

1980 m. gegužės 23 d. Maskvoje suimtas V. Abrutis (gyv. Vilniuje, Talat Kelpšos g-vėje). 1980 m. balandžio 9 d. Abručų bute kratos metu paimta daug pogrindinės literatūros ir rašomoji mašinėlė. Dabar Abrutis kalinamas Lukiškių kalėjime. Jo žmonai Editai pranešta, kad Abručiai iškelta baudžiamoji byla pagal LTSR BK 199 str. 1 d. Abručiai yra padavę pareiškimus išvykti į užsienį.

1980 m. liepos mėn. saugumiečiai pranešė giminiams, kad Antano Terlecko ir Juliusa Sasnausko byla uždaroma. Terleckui jau leista susipažinti su bylos medžiaga.

J. Sasnausko artimiesiems čekistai sugrąžino visą religinę literatūrą, draugų laiškus, kuriuose mažai liečiamas nacionalinis klausimas.

(Pabaiga)

Naujųjų Lenkijos darbininkų unijų „Solidarumo“ centro vadas Lech Walesa aplankė Krokuvą, kur jis buvo sutiktas 30.000 minios. Savo kalboje Walesa (dešinėje) žadėjo užbaigti savo Gdanske pradėtą darbą, nors teismas ir nepatvirtina naujų unijų. Mes turime 6 milijonus narių ir pradėsime darbą, lyg biurokratai mus būtų pripažinę, pasakė Walesa.

Naujųjų Lenkijos unijų sunkumai

Teismas dar nepatvirtino unijų legalumo

Varšuva. — Sekmadienį Lenkijos atvyko sovietų užsienio reikalų ministeris Gromyko dalyvauti Varšuvos pakto valstybių pasitarimuose. Tai pirmas aukšto sovietų pareigūno vizitas po Lenkijos komunistų partijos vadų pasikėlimo ir darbininkų streiko. Sakoma, kad Varšuvos pakto ministrai tarsi, kaip laikytis Madrido konferencijoje. Lenkijos užsienio reikalų ministerija šia proga atšaukė savo ambasadorius iš svarbiųjų Vakarų valstybių. Bus apspasstyti Vakarų valstybių „kūlimas“ ir Lenkijos vidaus reikalus.

Lenkijos žinių agentūra PAP patvirtino, kad Varšuvos vaivadijos teismas dar neužregistravo naujųjų darbininkų unijų centro, nes šis nesutinka su legaliu reikalavimu patvirtinti komunistų partiją vadovaujančių veiksmų darbo unijų veikloje. Apie 20 naujųjų unijų vadų sekmadienį atvyko į Krokuvą, kur didelės minios juos pasitiko ir jau ni lenkai nešė unijų organizacijos komiteto pirmininką Lechą Walesą ant rankų apie dvi mylias, miniai šaukiant ir priimtį geles. Unijų vadai buvo priimti Lenkijos katalikų Bažnyčios pramo, kardinolo Stefano Wyszyńskio, kuris pirmą kartą po streikų išreškė

darbininkams savo pritarimą. „Aš su jumis“, kalbėjo kardinolas. „Jūs laimėsite ir atnešite Tėvynei daug gero“, pasakė kardinolas. Varšuvos unijų vadas Zbigniew Bujak pareiškė, jog kardinolo pamera labai svarbi.

Naujų unijų vadas praėjusį savaitgalį turėjo susitikti su prezidentu Henryku Jablonski ir apsvaistytis susidariusią padėtį. Teoristiškai, komunistų vyriausybė pažadėjo darbininkams teisę steigti naujas unijas. Šis pažadas buvo pasirašytas dar rugsėjo 3 d., kada komunistų partijai vadovavo sekretorius Edward Gierek. Jis buvo pašalintas rugsėjo 6 d. Kol kas pažadais liko pažadais. Komunistų partijos pareigūnai, teisėjai daro viską, kad pažadais nebūtų įgyvendinti. Įstatymai reikalauja naujas unijas įregistruoti teisme, kuris turi pripažinti naujas organizacijas. Statomos įvairios kliūtys. Senosios unijų vadovybės išformuotos, tačiau jų veikėjai, patikimi komunistai, bando įsibrauti į naujas grupes. Naujoji unijų biurokratija laiko ma „antisocialistinė“.

Užsienio stebėtojai pripažįsta, kad darbininkų reikalavimų patenkimas pastatytų ne tik Lenkiją, bet visą sovietų imperiją ir pavojaus padėtį. Unijos reikalauja ne tik laisvės tvarkytis, kaip jos nori. Unijų vadai išsiderėjo leidimą laisvai praktikuoti savo religiją, jiems buvo pažadėta laisvė spaudoje, kuri turėtų spausdinti žinias apie unijų veiklą ir planus. Tokiu būdu, darbininkai gautų: teisę organizuotis, tikėti mo laisvę ir spaudos laisvę. Tiek laisvų sudarytų labai pavojingą situaciją ne tik Lenkijos komunistų partijai, bet ir visiems panašioms režimams Rytų Europoje.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sovietų Sąjungos — Afganistano pasirašytame komunikate žadama toliau „stiprinti ir gilinti“ ryšius ir bendradarbiavimą. Afganistanas išreiškia neišmatuojamą dėkingumą už pagalbą. Sovietai sako, kad „afganai toliau gali tikėtis sovietų liaudies solidarumo ir tarptautinės paramos“.

— Italijoje buvęs gynybos ministris Arnoldo Forlani sudarė kabinetą iš keturių partijų. Koalicijoje yra krikščionys demokratų, socialistai, socialdemokratai ir respublikonai.

— Egipto prezidentas Sadatas su aukštais valdžios pareigūnais lankė Sinajaus kalną, kur žadėjo pastatyti krikščionių, žydų ir musulmonų šventyklas.

— Filipinuose sprogę teroristų padėta bomba tarptautiniame keleionių agentūroje suvažiuojame. Buvo sužeista 18 žmonių, jų tarpe 7 amerikiečiai. Salėje buvo Filipinų prezidentas Marcos ir daug ministrų.

— Turkijos gyventojų surašymas parodė, kad Turkijoje gyvena 45,217,556 žmonių. Apie 45 nuos. gyvena miestuose.

— Afganistane sovietų kariuomenė apsupo ir užgniaužė afganų kariuomenės brigados sukilimą, kuriame dalyvavo apie 3,600 kareivius.

— Kinija gerokai sustiprino savo karines jėgas Hainano saloje, kur atsiūta daugiau karo laivų ir aviacijos.

— Alžiras nutraukė Al Anas miesto, sugriauto žemės drebėjimo, gyvųjų ieškojimą. Dabar griuvėsius pradės valyti didieji traktoriai.

— Bolivijos karinė valdžia paskelbė, jog visi politiniai kaliniai bus paleisti per 20 dienų. Pavojaus valstybės saugumui bus išstremti į užsienį.

— Kinija paskelbė, kad jos sostinėje Pekine yra 9 mil. gyven-tojų.

— Izraelis arabų religinės šventės proga paleido iš kalėjimų 28 paleistiniečius. Izraelio vyriausybė paskelbė, jog kalinių paleidimas yra metinis paprotys, neritūs politinės reikšmės.

— Palestinos Laisvimo Organizacija pranešė turinti planą užbaigti Irano — Irako karą. Irakas turės pažadėti pasitraukti iš savo sienos, o Iranas turės sutikti pradėti tiesiogines derybas, nesurišiusiomis musulmonų šalims tarpininkaujant.

Estų demonstracijos

Moskva. — Užsienio korespondentus pasiekė Taline leidžiamas laikraštis „Sovetskaja Estonija“, kuris rašo, jog teisingumo organai pradėjo kriminalinį procesą prieš jaunųjų vadus, kurie sukurdė prieš dvi savaites jaunimo grupių demonstracijas. Trumpoje žinutėje laikraštis patvirtina estų emigrantų skelbtas žinias apie dideles demonstracijas Estijos miestuose. Buvo viešosios rimties pažeidimų, sako estų laikraštis.

Australijos valdžia laimėjo rinkimus

Sydnejus. — Australijos parlamento rinkimai davė pergale liberalinei premjero Malcolm Fraserio vyriausybei, nors jis įvairiuose opiniuose tyrimuose pasirodė silpniau už opozicijos vadą Haydeną. Vyriausybės koalicijos dauguma parlamente bus sumažinta mažiau nei 15 vietų. Senaiausiai parlamente vyriausybę turėjo 49 atstovų persvara.

MUSULMONŲ ŠVENTĖ NESUSTABDĖ KOVŲ

Nauji Irano reikalavimai Amerikai

Bagdadas. — Irano — Irako karys nesustojo ir sekmadienį, kada prasidėjo musulmonams svarbi šventė „Id — Adha“. Keturių dienų šventę mini Abraomo paklusnumą Dievui, kuris įsakė paaukoti savo sūnų, o pamatęs, kad Abraomas pasiryžęs įsakymą vykdyti, pakeitė jį, priimdamas avinėlio auką. Koranas draudžia šios šventės metu lieti kraują, tačiau kovojančios šalys ignoravo musulmonų reikalavimą skelbti karo paliaubas. Irano lėktuvai daužė šiaurinius Irako miestus. Irako artilerija toliau naikina Abadaną. Į kovas iš uosto pusės įsijungė ir karo laivai, apšaudydami gerokai apnaikintą Abadaną. Musulmonų valstybių atstovai, Islamo konferencijos generaliniai sekretoriai, tunisietis Habib Chatit išvyko iš Teherano neįtikėję, jog reikia skelbti karo paliaubas.

Irano premjeras Rajai išvyko iš New Yorko į Alžirą. Spaudos konferencijoje Rajai paskelbė naujus reikalavimus Amerikai, jei ji nori atgauti įkaitais laikomus diplomatus. Amerika turinti paspausti Jordana, kad jis nepadėtų Irakui, turinti atšaukti savo žvalgybos lėktuvus iš Saudi Arabijos. Valstybės sekretorius Muskie, kalbėdamas ABC televizijos „Issues and Answers“ programoje, atmetė Irano reikalavimus išvėžti žvalgybos lėktuvus, tačiau nurodė, kad Iranui paleidus įkaitus, Amerika kalbėtusi apie ginklų siuntų užšaldymo atšaukimą. Amerika negali paveikti Jordano, kad jis neremtu Irako, nes Jordanas yra suvereninė šalis, kuri pati sprendžia savo reikalus, pasakė Muskie.

Irano parlamento pirmininkas sekmadienį pasakė, kad įkautų klausimas bus išspręstas iki savaitės pabaigos, tačiau kitas įtakingas parlamento narys kalbėjo, kad įkaitai nebus paleisti, kol vyks karas su Iraku.

Irako radijas skelbė, kad sekmadienį buvo numušti keturi Irano lėktuvai ir sunaikinti 10 tankų.

Būdamas New Yorke, Irano premjeras, parodė korespondentams

Washingtonas. — Praėjusią savaitę Amerika ir Izraelis pasirašė 14 metų sutartį, kuria Amerika garantuoja Izraeliui naftos tiekimą. Valstybės departamentas pabrėžė, kad sutartis remiasi Camp David sutartimi, kurioje Izraelis pažadėjo sugrąžinti Egiptui Sinajaus pusiasalio naftos šaltinius, ką Izraelis jau padarė.

Sutartį pasirašė valstybės sekretorius Muskie ir Izraelio energijos ministras Yitzhak Modai. Sutartis apima tris atvejus. Jei Izraelis negaus pakankamai naftos (dabar jis sunaudoja apie 160,000 statinių kasdien), Amerika pristatys trūkumą. Jei Izraelis gautų naftos tik labai aukštomis kainomis, Amerika parūpintų jam naftos specialiomis taisyklėmis, prijungtomis prie sutarties. Jei Izraelis prarastų savo naftos tiekėjus ir niekur naftos negautų, Amerika duotų naftos mažiausiu per 120 dienų.

Prezidentas Carteris pareiškė pasirašymo ceremonijose, kad sutartis sustiprina Izraelio saugumą ir yra puikus investavimas Amerikos saugumui.

Izraelio kabinetas sekmadienį patvirtino šią sutartį, tačiau trys ministrai: žemės ūkio Sharonas, finansų Kurvitiz ir sveikatos — Shostak kritikavo sutartį, nes Izraelis turėtų gauti „geresnį“ Sharon pasakė, kad sutartis buvo „greit prastumta ir mums priemesta, kad Carteris gautų daugiau balsų ateinančiuose rinkimuose“.

Ok. Lietuva. — Gauta žinia, kad Birštone mirė ir spalio 2 d. buvo palaidotas kun. Juozas Vaitelis, gimęs 1900 metais, kunigu iššventintas 1938. Kurį laiką dirbo Kaune, šv. Antano parapijoje. Mokėsi Kaune Jėzuitų gimnazijoje. Po karo buvo suimtas, išstremtas į Sibirą. Grįžęs palausta sveikata darbovosi keliose Kauno arkivyskupijos parapijose.

Ginklų kontrolės derybos Ženevoje

Ženeva. — Praėjusią savaitę Amerikos ir Sovietų Sąjungos delegacijos vėl pradėjo ginklų kontrolės derybas Ženevoje. Amerikos delegacijai vadovauja Spurgeon Keeney, o sovietų — Viktor Karpov. Tai pirmas susitikimas su Afganistano invazijos. Žinių agentūros nebuvo įleistos į šiuos derybų atidarymą, kuris truko 1 val. 20 min. Vakarų Europos spauda spėjo, kad šis viešumas vengimas riktinas su artėjančiais Amerikos rinkimais. Bijoma, kad žinios apie nusiginklavimo derybas gali pakenkti prezidentui Carteriui.

JAV — Izraelio naftos sutartis

Washingtonas. — Praėjusią savaitę Amerika ir Izraelis pasirašė 14 metų sutartį, kuria Amerika garantuoja Izraeliui naftos tiekimą. Valstybės departamentas pabrėžė, kad sutartis remiasi Camp David sutartimi, kurioje Izraelis pažadėjo sugrąžinti Egiptui Sinajaus pusiasalio naftos šaltinius, ką Izraelis jau padarė.

Sutartį pasirašė valstybės sekretorius Muskie ir Izraelio energijos ministras Yitzhak Modai. Sutartis apima tris atvejus. Jei Izraelis negaus pakankamai naftos (dabar jis sunaudoja apie 160,000 statinių kasdien), Amerika pristatys trūkumą. Jei Izraelis gautų naftos tik labai aukštomis kainomis, Amerika parūpintų jam naftos specialiomis taisyklėmis, prijungtomis prie sutarties. Jei Izraelis prarastų savo naftos tiekėjus ir niekur naftos negautų, Amerika duotų naftos mažiausiu per 120 dienų.

Prezidentas Carteris pareiškė pasirašymo ceremonijose, kad sutartis sustiprina Izraelio saugumą ir yra puikus investavimas Amerikos saugumui.

Izraelio kabinetas sekmadienį patvirtino šią sutartį, tačiau trys ministrai: žemės ūkio Sharonas, finansų Kurvitiz ir sveikatos — Shostak kritikavo sutartį, nes Izraelis turėtų gauti „geresnį“ Sharon pasakė, kad sutartis buvo „greit prastumta ir mums priemesta, kad Carteris gautų daugiau balsų ateinančiuose rinkimuose“.

KALENDORIUS

Spalio 21 d.: Hilarijonas, Ursulė, Rikantas, Gilanda.
Spalio 22 d.: Melanas, Salomė, Sudimantas, Minė.
Saulė teka 7:08, leidžiasi 6:02

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 55 laipsn., naktį 45 laipsniai.

MŪSŲ FINANSINĖ TVIRTOVĖ

Lietuvių fondas, sudėjęs kapitalo de milijonus dolerių ir pradėjęs trečią, yra naujų ateivių vienas iš didžiausių įvykdytų užmojų, pasiektas kelių entuziastų darbu ir ištvėringumu, siekiant tikslo. Jo idėja „Drauge“ iškėlė 1960 metų gruodžio mėnesį dr. Antanas Razma. Jis tada paminėjo, kad mūsų tikslas turėtų būti sudėti milijoną dolerių nejudamo kapitalo, skirto būsimai nepriklausomai Lietuvai, o nuošimčiai naudotis jau dabar, juos pasiskirstant ten, kur jų labiausiai reikia lietuviškumui užlaikyti. Pridėjo, kad nėra negalima sudėti ir daugiau negu vieną milijoną. Juo pinigų bus daugiau, tuo daugiau bus galima padėti lietuviškumui reikaliui. Naujautė, kad teks nugalėti daugybę sunkumų, pirmo eilės iš mūsų pačių skepticizmo ir samoningo trukdymo, kad kelias bus kietas, duobėtas ir galima tikėtis nenumatomų vilkdubių.

Sumanymą pirmiausia išdiskutavo savo kolegų gydytojų tarpe ir rado pritarimą. Visu nuosirdumu prie Lietuvių fondo steigimo pirmiausia prisidėjo daktarai F. Kaunas, P. Kisielius, K. Ambrozaitis, J. Valaitis, G. Balukas ir kt. Ne pinigais, bet galingu žodžiu įsijungė į akciją tokie vardai, kaip prel. M. Krupavičius, B. Babrauskas, A. Baronas ir daugelis kitų, o didžiausias ir vienas pirmųjų entuziastas piniginių sumom buvo dr. J. Kazickas ir jo šeima. Fondo reikalų daug padėjo 1962 išsi-rūpinimas aukojamą sumą nurašyti nuo valstybinių mokesčių.

Fondo idėja kilo stebint kitų kraštų panašius fondus. Vien Amerikoje yra daugiau negu 22,000 įvairių fondų, Britanijoje keli šimtai, Vokietijoje garsus Volkswageno fondas, remias mokslus, su 400 mil. dolerių kapitalu. Portugalijoje armėno Gulbenkian dėka veikia fondas, duodas kasmet apie 25 mil. dolerių pelno ir išlaiko prabangią operą. Privatus fondas daugiausia veikia šalyse, kur valstybė per daug nesiskaija ir kultūrinę pradžią, leidžia daugiau pasireikšti privačiai iniciatyvai. Tiek valstybė, tiek visuomenė gali rasti darbo kurio nors mokslo, meno ar kultūros srityje, ir viena su kita nesikerta. Fondai negali egzistuoti arba neturi dirvos tik ten, kur valstybė ir kultūros barus monopolizuoja, kur valdžia centralizuota.

Kaip ir kiekvienas drąsesnis sumanymas, ir Lietuvių fondas susilaukė ne tik kritikos ir prieštarių, bet ir pikty žodžių, įtarinėjimų adresu tu, kurie vežė ir vežė šį vežimą jau dvidešimt metų. Buvo daug išlieta pagiežos tam tikro mūsų spaudos, dažniausiai slapukų, buvo ir skundų. Valdžios kontroleriai ne sykį tikrino atsakomybę ir rado viską geriausio tvarkoj. Kai kas, nesiskaitydamas su spaudos etika, kaltino LF veikėjus slaptais „fondeliais“ prie fondo, iš kurių „kazkas turi nemažą pelną“. Tiems, kurie pakėlė tą sunkią naštą, teko ne tik rūpintis fondo augimu, bet ir eikvoti jėgas su piktos valios plunksnos mėgėjais.

Fondas yra geram kely ir saugiose rankose. Jį tvarko narių susirinkimo renkama taryba, o pelno skirstyme dalyvauja organizuota visuomenė: po tris atstovus skiria LF taryba ir tris JAV LB

centro valdyba. Atsiskaitymą tikrina fondo narių rinkta revizijos komisija. Pelno paskirstymo principus nustato susirinkimas. Šiuo metu 30 proc. pelno skiriama švietimo reikalams per JAV LB Švietimo tarybą, 30 proc. kultūros reikalams per JAV LB Kultūros tarybą, 25 proc. eina specialioms projektams, pvz. Lietuvos istorijos lietuvių ir anglų kalba rašymui. Istorijos rašymas tik susitrukdė, kai Zenonas Ivinskis, su kuriuo buvo sudaryta sutartis parašyti trijų tomų Lietuvos istoriją, mirė vos spėjus baigti pirmojo tomo juodraščių. Tas projektas tęsiamas kitų istorikų. Likusieji 15 procentų pelno skiriami lietuviams studentams, stipendijoms.

Jeigu nebūtų LF, daugelis lietuviškųjų šeštadienių mokyklų jau būtų užsidariusios, neturėtų kelių dešimčių vadovėlių, premijų kultūros darbuotojams, nebūtų galėję išvysti pasaulį nemaža gerų veikalų. Daugeliu atžvilgiu lietuviškoji veikla ir gyvybė naujų ateivių po trisdešimt metų įsikūrimo būtų nusileidusi į tokį laipsnį, kokį mes radom čia įsikūrę. Iki šio rūdės lietuviškiems reikalams paskirstyta daugiau negu 700 tūkstančių dolerių. Tai buvo ir yra nuolatinė lietuviškam organizmui kraujo transfuzija, kad lietuviybė gyvuotų ilgus metus ir duotų vaisių. Kai kas Lietuvių fondą jau vadina mūsų finansų ministerija.

Antrojo milijono vajuas baigimo dienomis LF turėjo 4828 narius. Iš paskelbto apyskaitinio biuletenio matyti, kad 33,87 proc. pinigų laikomi įvairiuose bankuose, 6,32 proc. yra pirmųjų morkių būnuose, 31,94 proc. korporacijų būnuose ir 27,87 proc. korporacijų akcijose. Tos investicijos kasmet nevienodai duoda pelną, bet daroma kas galima geriau, investavimo būdas ieškomas labai atsargiai. Yra žinoma, kad nemaža labai patyrusių finansinių reikaluose amerikiečių korporacijų su savo kapitalais turėjo mažesnių pasiekimų, net nuostolių. Laikomasi didelio taupumo. Valdžios, tarybos, įvairių komisijų žmonės dirba, aukojasi ne tik veltui, bet ir daug savo pinigų išleidžia komunikacijai palaikyti. Tik šiek tiek apmokami keli techniniai darbai dirba, bet ir tas „atlyginimas“, amerikietiškas mastu, yra arbatpinigiai, palyginus, kiek tie žmonės dirba.

Sunkų ir atsakingą, gal atsakingiausią, pareigą turi pelno skirstymo komisija. Nors pelnas didėja, bet neprocingai su pelnu didėja ir prašymai. Prašomos sumos beveik keturis kartus didesnės nei yra pinigų. Komisijai daug galvosūkių ir prieštarių. Kad „štai reikia tai ir tai padaryti, o kur mūsų fondas?“ Arba kodėl fondas to ir to nepadarė, pražiopsojo, kodėl davė tam, o ne kitam, Jonui, o ne Petriui Raminamasi tik tuo, kad pagal lietuvišką patarlę „nors ir be kailio liksi, visiems netiksi“. Nekaltina LF veikėjų tik tie, kurie turi progą iš arti susipažinti su visais jo darbais — pinigų investavimais, administravimu ir pelno skirstymu.

Džiaugiamės ir didžiujamės labai tvirta lietuviška institucija ir sveikinam Lietuvių fondo iniciatorius, steigėjus, aukotojus ir kitus darbuotojus. Jūsų darbai bus įrašyti į Lietuvos istoriją aukso raidėmis.

Irako—Irano karui suliepsnojus

P. INDREIKA

Po penkiasdešimt metų gerų santykių Irako ir Irano, staiga suliepsnojo tarp jų karas. Karo kibirkštis atsirado dėl teritorinių ginčų ir valstybinių sienų, ypač dėl Tigro—Eufrato upių baseino. Šių upių baseinas yra laikomas legendariniu žmonijos kultūros lopšiu, kuriame kadaise prieš 6000 metų klestėjo Babilono ir Ninėvijos miestai. Dabartinis Irakas kaip tik yra įsikūręs žemutinėje Tigro—Eufrato upių dalyje, kur jos susijungia ir sudaro vieną upę — Satt al-Arab, įtekancią į Persų įlanką.

Nuo 1913 m. siena tarp Irako ir Irano buvo išvesta Šatt al-Arab upės viduriu. 1920 m. Iranui pradėjus eksportuoti alyvą ir Abadan mieste įrengus rafineriją, alyva buvo išvežama iš Khurramshahr uosto, esančio ant Šatt al-Arab upės krantų. Irakas dažnai pultinėjo ir trukdė alyvos eksportui, nes jis buvo nepatenkintas sienų pravedimu upės viduriu, sakydams, kad nėra atsitiktinio tarptautinės teisės, kad valstybių sienos eitų upės gelme.

Šakas, Irano valdovas, Mohamed Reza Pahlevi, nepasiekdamas nuolatinio Irako provokacijų, pagrįstos karu ir pradėjo remti Irako gyvenančių kurdų kovą už teises ir atskirymą nuo Irako. Tokiu būdu Irakas buvo priverstas nusiiešti ir užleisti Iranui dalį turėtų teritorijos. 1975 m. susitarimas sukėlė didelį nepasitenkinimą ir atėjus į valdžią socialistų partijai — Baath, o į šakos vietą Ajatollah Khomeini, Irakas pajuto, kad atėjo gera proga išlyginti padarytas nuolaidas ir atgauti prarastas žemes.

Kilo karas ir jeigu jis ilgiau užsitęs, po pasekmės skaudžiai paliešytų ne tik kariaujančias šalis, bet ir visą pasaulį, neišskiriant ir Sovietų Sąjungos, nes alyvos šaltiniai rūpi visiems.

Prileidžiama, kad Irakui laimėjus karą, Sovietų Sąjunga dar labiau padidintų savo įtaką Irake, gi sugrįžus Iranui, tuojau atsukbėtų užimti Azerbaidžaną, kuris 1941 m. buvo pavestas jai okupuoti, norint apsaugoti naftos versmės nuo vokiečių. Nežinoma, ar pakrikusių santykių tarp JAV, Irako ir Irano, savaimė aišku, kad Amerika neliktų abejinga Maskvos užmačioms. Dabar iš Irano, Irako ir Kuwait naftos versmių, nekomunistinis pasaulis kasdieną išveža apie 18 milijonų statinių naftos (viena statinė lygi 42 galonams). Ilgesnį laiką nutrukus naftos tiekimui, statinės kaina gal pašoktų iki 100

dol., kas aštriai paveiktų Vakarų pasaulio ekonomiką. Skaudžiausiai energijos trūkumą pajustų Japonija, Brazilija ir Europa. Daugelis imonių būtų priverstos užsidaryti, padidėtų bedarbių skaičius ir sumenkėtų visos infliacijos ir recesijos stabdymo priemonės, o taip pat ir ginklavimosi potencialas, kurio taip laukia Sovietų Sąjunga. Iškilus alyvos kainai, dar labiau kristų dolerio vertė ir depresija būtų neišvengiama. JAV spauda mus ramina, kad turima apie 92 mil. naftos statinių atsarga. Bet atsižvelgiant į dabartinį suvartojimo kiekį Amerikoje, atsargų užtektų tik 16 dienų. Žinoma, Amerika turi dar savų išteklų, bet daug automobilių tektų pastatyti ir garažus, nes pirmoje eilėje turėtų sukristi fabriku ratai.

Todėl ne veltui rūpinamasi, kad Hormuzo sąsiauris būtų neužblokuotas. Netoli jo Indijos vandenynė budi Amerikos laivynas, bet jo iš akių neišleidžia ir Sovietų Sąjunga, kuri yra įleidusi savo nagus pietiniame Jemene, Etiopijoje, o, be to, turi tiesiogines sienas su kariaujančiais kraštais. Todėl Sovietų Sąjunga yra geresnėje padėtyje negu JAV. Išlikus Hormuzo sąsiauriui kokia nors grėsmė, į pagalbą JAV atsukbėtų Anglija ir Prancūzija. Amerika numatydama, kas galėtų atsitikti, jau dabar imasi žygių: stiprina aviacijos bazes Turkijoje, Egipte ir Saudi Arabijoje. Nei JAV, nei Sovietų Sąjunga nenori, kad pasikeistų jėgų pusiausvyrą Viduriniuose Rytuose, bet kariaujančioms šalims nesuitaikius ir Irakui užėmus Irano naftos šaltinius, nafta virstų politiniu ginklu. Žinoma, kad Irakas nepripažįsta Izraelio ir stipriai remia PLO. Izraelis

jeigu būtų įsijungęs į kovą, būtų dar labiau padidinęs savo įtaką Irake, gi sugrįžus Iranui, tuojau atsukbėtų užimti Azerbaidžaną, kuris 1941 m. buvo pavestas jai okupuoti, norint apsaugoti naftos versmės nuo vokiečių. Nežinoma, ar pakrikusių santykių tarp JAV, Irako ir Irano, savaimė aišku, kad Amerika neliktų abejinga Maskvos užmačioms. Dabar iš Irano, Irako ir Kuwait naftos versmių, nekomunistinis pasaulis kasdieną išveža apie 18 milijonų statinių naftos (viena statinė lygi 42 galonams). Ilgesnį laiką nutrukus naftos tiekimui, statinės kaina gal pašoktų iki 100

— Bet atsitinka, — šypsojos į maišelį slėpdamas knygą.

— Atsitinka. Visko atsitinka, bet mano metuose nebereikia nė atsitikti. Jau ir be atsitikimo žinau. Nueidama net paplojo Simui per palto rankovę. Tą plojimą ir dabar, vartydamas knygą, vis dar junta, o nuo jo akys stoji kita moteris. Aukšta, bet taip smulkiai lieknutė, kad visas kaimas vadino vytele. Sakydavo, jeigu tokias tris rastum, pynt galėtum pinti, bet ji tokia buvo tik viena ir visiškai kitokia, negu visos kitos kaimo moterys ir mergaitės, kitokia, nei jo paties motina, ir taip buvo sukrėtusi jo vaikišką gyvenimą, kad reikėjo tik stebėtis, kaip galėjo ją taip visiškai užmiršti. Tik kai šį rytą toji moterėlė užšnekino, kai akys perbėgo titulinį šventųjų gyvenimų puslapį, ji vėl aštrių dygliu nudiegė per krūtinę. Ne tik ana užmiršta moteris, bet ir visos vaikystės epizodas atsistojo akys.

Plaušiai, Simo tėvai, gyveno pamiškėje, o jo dėdė Pilypas, tėvo pusbrolis, pačiam kaimo vidury, ten kur ajerai apžėlusioji kėdros buvo pilna karosų, o šalia vartų augo kelias glėbiais beapkabina liepa. Toliau buvo sodas, ir visko pilnos trobos, tik pats dėdė Pilypas buvo ne visas. Jis buvo be kojų. Viena nupjauta per pusę blauzdos, o kita gerokai aukščiau kelio, bet ir toks jis vaikščiojo apie tiki, žiūrėjo, kad viskas būtų laiku padaryta ir kad kiekvienas daiktas būtų savo vietoje. Net ir pats daug ką darė. Kai rudenį pradėdavo kultū, jis visą kultūmą leisdavo į mašiną. Niekam kitam net pirštų neduodavo prikišti. Šiup buvo stambus ir stiprių rankų. Kol buvo sveikas, sakydavo, kad kito tokio gražaus visoje parapijoje nebuvo. Kai Simas, tada dar Simukas, nubėgdavo į svečius, jis, viena ranka paėmęs, įkeldavo jį į vyšnią ir liepdavo valgyti, kiek tik

jusdamas pavojų neliktų pasyvus Irano sužlugdymui, kartu įtrauktų ir JAV į bet kokią akciją.

Interesams susikirtus vargiai ar liktų neutrali ir Sovietų Sąjunga, nežinant ir susidariusius sunkumus Afganistane ir darbininkų neramumus Lenkijoje, kuriems nugalėti ji turi pakankamai priemonių ir savos naftos tankų bei lėktuvų motorams sukuti.

Amerikos laivyno buvimas prie Hormuzo sąsiaurio vartų vis dėlto atbaido Sovietų Sąjungą nuo rizikingo žygio. Bet karui plečiantis, JAV privalės rasti bazių ir sausumos kariuomenės, apsaugoti gyvybinę energijos tiekimo arteriją — Hormuzo sąsiaurį, per kurį į Vakarų pasaulį įplaukia apie 200 milijardai dol.

Stanford universiteto ekonomijos prof. Henry S. Rowen yra apskaičiavęs, kad jeigu karas užsitęstų 6 mėn., dėl energijos trūkumo Vok. Europos ūkis nukentėtų 3%, Japonijos — 3% ir JAV — 2%. Užsitęsęs metams: V. Europos — 22%, Japonijos — 25% ir JAV — 13%.

FOSILIJOS 10 KM ŽEMĖS GILUMOJE

Sovietų Sąjungos žemės grėzimo brigada atidengė Kolos pusiasalyje 10 kilometrų žemės gilumoje tolimųjų geologinių epochų gyvųjų liekanas. TASS'o pranešimu šio grėzimo tarmyba rado 7–8 km gilumoje vandens ir dujų tirpinius prie 150 l. C temperatūros. Uolienoje buvo rasta gyvųjų liekanų, kurie gyveno prieš 2000 milijonų metų.

Žemės grėzimas, vykdomas Kolos pusiasalyje, yra žemės plutos tyrinėjimo projektas. Naujas atradimas Tasso agentūros tvirtinimu rodo, kad 10 km gilumoje žemės pluta nėra sutirštėjusi, kaip pirmiau buvo manyta, bet „iš gechemikų požiūriu dar tebegyvena“. (t)

Irako kariuomenės tankai įsiveržė į Irano valdomą ginčytiną teritoriją

NACIŲ IR KOMUNISTŲ GENOCIDAS

Apie nacių genocidą (holocaust) yra jau prirašyta ir išleista šimtai knygų laisvojo pasaulio kalbomis, ir tam reikalui skirta ištisai visa eilė žurnalų numerių. Šiomis dienomis pasirodė amerikiečių mokslinio pobūdžio žurnalas — „The Annals“ — vasaros numeris (July, 1980) ištisai skiriamas nacių genocidui (Reflections on the Holocaust). Tai rimto ir mokslinio pobūdžio žurnalas, ir daugiau negu 20 straipsnių skiriama minėtam klausimui nagrinėti. Tai nėra menkas leidinys. Numeris turi 315 puslapių. Žurnalas leidžiamas rimtos organizacijos — The American Academy of Political and Social Science.

Visi minėtu klausimu straipsniai nėra propagandiniai, o parašyti kolegijų ir universitetų profesorių. Į nacių genocidą žiūrima iš visų pusių. Jokių priekaištų nei žurnalui, nei straipsnių autoriams negalima padaryti. Skaitant šios straipsnius susidaro įspūdis, kad tik naciai tėra vykdė genocidą. Apie komunistų vykdomą genocidą bolševikų pavergtuose kraštuose Europoje, Azijoje, pačioje Sovietų Sąjungoje ir Raudonojoje Kinijoje nėra beveik nė žodžio. Nėra tikslų duomenų, kiek naciai išžudė ir nukankino žmonių savo siaubėjimo laikais Europoje. Spėjama ir grubiai skaičiuojama, kad nuo jų rankų žuvo apie 6 milijonai žydų ir apie 5-6 milijonai kitų tautybių žmonių.

Komunistų genocidas vykdomas nuo 1917 m. ir vyksta ir šiandien jo vergijoje esančiuose kraštuose. Niekas nėra suskaičiavęs ir turbūt niekad nesuskaičiuos komunistų aukų Europoje, Azijoje ir paskutiniuose metais Afrikoje, JAV pašonėje — Kuboje — Centrinės ir Pietų Amerikos kai kuriuose kraštuose. Spėjama, kad nuo komunistų rankų nuo 1917 metų yra žuvę kalėjimuose, vergų stovyklose ir sušaudyta apie 150,000,000 žmonių. Svarbiausia, kad komunistų genocidas tebevyksta ir nematyti jam galo.

Prieš mūsų tėvo tėvui žuvant, mūsų senelis vieton savęs davė aukščiausią valdžią Vilniuje Jaunučiams; Jogaillis tėvui Algirdui — valdžią Kęstučiui — Traukuose. Ir kadangi mūsų tėvai, kunigaikštis Algirdas ir kunigaikštis Kęstutis, nuo jaunystės sutarė, o dabar pamatė jiems kunigaikščio Jaunučio

Laisvasis pasaulis apie komunistų genocidą toli gražu nėra pilnai informuojamas. Jį sudarino savo veikalais tik Aleksandras Solženicinas. Bet to dar nepakanka. Jei atskiri žurnalų numeriai yra skiriami nacių genocidui, žymiai daugiau vietos turėtų rasti laisvojo pasaulio spaudoje komunistų genocido klausimas.

Iki šiol lietuviai nėra išleidę nė vieno rimtesnio veikalo švietimomis kalbomis apie komunistų vykdomą genocidą bolševikų pavergtose Lietuvoje. Nepaprastai pavluotas reikalas. Reiktų pajudėti.

Būtų tikslu ir reikalinga kiekvienam lietuviui parašyti po kelių sakinių laiškučių „The Annals“ žurnalo redaktoriumi ir kviešti jį skirti vieną iš to žurnalo numerių ateityje komunistų genocido klausimo pilnam išnagrinėjimui. Redaktoriaus vardas, pavardė ir adresas: Mr. Richard D. Lambert, Editor or „The Annals“, 3937 Chestnut Street, Philadelphia, Pennsylvania, 19104.

Laiškutis galėtų būti maždaug tokio turinio: — Sir, I read the July, 1980, issue or „The Annals“, which was devoted to the Nazi genocide (holocaust) with a great interest. The editors of this issue did an excellent job. I would like to suggest to you to devote one of the issues of your journal in the near future to the Communist genocide. As you know, the Communists in Europe and Asia have murdered, exterminated and annihilated in the most brutal ways tens of times as many human beings as the Nazis did. The Communist genocide continues with no end in sight. Sincerely, (parašas). Duotinas laiško autorius — adresas. Be abejo, tai tik pavyzdys. Visa tai galima pasakyti savo žodžiais.

JAV LB Visuomeninių reikalų taryba yra suda rta iš Philadelphiaus ir apylinkės lietuvių. Tuo reikalu iniciatyvos galėtų parodyti ir ji.

J. S. Butvydas

Vytauto skundas prieš Jogailą ir Skirgailą (iš „Lietuvos metraščių“)

KNYGA

JURGIS JANKUS

2

— Tikrai labai aciū už tokią knygą. Ir labai aciū, kad išsaugojai. Dabar sakyk, ką tamsta už ją norėsi? — suko Plaušys greičiau užbaigti reikalą.

— Norėsiu? — nustebė moterėlė. — Ką aš, tamstele, už ją norėsiu. Nieko. Sakiau, kad pati nepasikaitau. Kol gyvenu brangu, bet ar beilgam. Išėjusi, kas nors į šukšlyną išmės. Verčiau tegu būnie geroje rankose. Sako, kad tokių lietuviškam mokslui reikia.

— Bet vis tiek, — jau drąsiau prašeko ir Simas, — ką nors...

— Aš kiekvieną pavasarį užperku mišias už vyskupą Valančių. Kai sužinojau, kad jis mirė pačiam pavasarį, tada ir užperku. Ir užpirkinėjau, kol gyva būsiu. Kaip kitaip galėčiau jam atsiųgti už tokią brangią knygą, tai pa, kai aš išėjusi, užpirk kokią mišielę už jį. Gal jam jos ir nebereikalingos, bet jis jau žinos ką daryti, padalins reikalingiems. Kai viena galvoju, man jis toks pat šventas, kaip jo knygoje aprašyta. Aš nemokytas, ko geresnio iš manęs ir laukti, bet man taip rodosi, ir gana, tik apie jį niekas taip nemoka parašyti, kaip jis apie kitus rašė.

Simas Plaušys prižadėjo. Prižadėjo ne tik už Valančių, bet ir už jį.

— Žinoma, jeigu ne man pirma prireiks, — prižadėjęs dar pridėjo.

— Tik jau nešnekek, — prašė moteris, — tik ne. Kur jau čia toks jaunas, gražus ir sveikas.

— Bet atsitinka, — šypsojos į maišelį slėpdamas knygą.

— Atsitinka. Visko atsitinka, bet mano metuose nebereikia nė atsitikti. Jau ir be atsitikimo žinau. Nueidama net paplojo Simui per palto rankovę.

Tą plojimą ir dabar, vartydamas knygą, vis dar junta, o nuo jo akys stoji kita moteris. Aukšta, bet taip smulkiai lieknutė, kad visas kaimas vadino vytele. Sakydavo, jeigu tokias tris rastum, pynt galėtum pinti, bet ji tokia buvo tik viena ir visiškai kitokia, negu visos kitos kaimo moterys ir mergaitės, kitokia, nei jo paties motina, ir taip buvo sukrėtusi jo vaikišką gyvenimą, kad reikėjo tik stebėtis, kaip galėjo ją taip visiškai užmiršti. Tik kai šį rytą toji moterėlė užšnekino, kai akys perbėgo titulinį šventųjų gyvenimų puslapį, ji vėl aštrių dygliu nudiegė per krūtinę. Ne tik ana užmiršta moteris, bet ir visos vaikystės epizodas atsistojo akys.

Plaušiai, Simo tėvai, gyveno pamiškėje, o jo dėdė Pilypas, tėvo pusbrolis, pačiam kaimo vidury, ten kur ajerai apžėlusioji kėdros buvo pilna karosų, o šalia vartų augo kelias glėbiais beapkabina liepa. Toliau buvo sodas, ir visko pilnos trobos, tik pats dėdė Pilypas buvo ne visas. Jis buvo be kojų. Viena nupjauta per pusę blauzdos, o kita gerokai aukščiau kelio, bet ir toks jis vaikščiojo apie tiki, žiūrėjo, kad viskas būtų laiku padaryta ir kad kiekvienas daiktas būtų savo vietoje. Net ir pats daug ką darė. Kai rudenį pradėdavo kultū, jis visą kultūmą leisdavo į mašiną. Niekam kitam net pirštų neduodavo prikišti. Šiup buvo stambus ir stiprių rankų. Kol buvo sveikas, sakydavo, kad kito tokio gražaus visoje parapijoje nebuvo. Kai Simas, tada dar Simukas, nubėgdavo į svečius, jis, viena ranka paėmęs, įkeldavo jį į vyšnią ir liepdavo valgyti, kiek tik

lenda: „Tik kauliukus išspjauk. Kai daug prirysi, reikės šaukti Skeltalūpi“, — dar pridėdavo.

Tas Skeltalūpis gyveno anapus miško ir buvo visų galų daktaras. Ar arklys susirgo geležinėm, ar karvė išputo, ar kuri moteriškė gumbas ėmė sukti, ar rožė kam įsimetė, ar vaiką priemėtis imdavo taisyti, vis šaukdavo Skeltalūpi, tik ne dėdė Pilypas. „Tegu džiaugiasi, kad esu be kojų, negaliu pabėgti. Išvyčiau į pipirų žemę. Tegų ten juos mala, šniaukia ir čiaud“, — sakydavo. Net artyn tokio daktaro neprisileidžia. Ir anas saugosi. Sykį turguje netyčia priėjo artyn, tai Pilypas taip drožė su kriukių, kad pats vos iš ratų neišviro. Gerai, kad Skeltalūpis laiku pamatė, tai pašoko tolyn. Tik kriukio galas per nugarą tenebūrė, o tai būtų visą galvą sutrupinęs.

Ir buvo už ką. Vienu tarpu užėjo šiltinė. Visoje apylinkėje daug kas sirgo, sirgo ir Pilypas, tada dar tik į vyrus besimušąs. Vieni mirė, kiti pagijo. Pagijo ir Pilypas, tik kažin kas pasidarė kojom — škaudėjo ir škaudėjo, net vaikščioti buvo sunku. Pakvietė Skeltalūpi. Tas apžiūrėjo, padaužė, pro tokią triubelę paklausė ir pasakė, kad kojas mirktyti karštam vandeny. „Tik ne drungnam“, — o išeidamas įspėjo: „kaip reikiant karštam. Kad ranka nepažeistų. Gyslos sustingo, reikia karštai, kad atšiltų“, — dar pridėjo.

Liepė įmerkti aukščiaul keliu. Motina tuoj ištuštino miltus iš siauro aukšto kubiliuko, dar praskalavo, senoji užkaitė skalbiama katilą vandens. Kai tik vanduo ėmė suksti sūkuriais, supylė į kubiliuką, pasiėmė berną, visą trys atnešė Pilypą ir įleido į vandenį. Tas tik suklydo ir vietoje susileido. Išsigandę ištraukė, nunešė į lovą. To ir užteko. Nuo kojų nusimovė odas kaip pirštines, ėmė varvėti. (Bus daugiau).

DALYVAUJA: Berklee muzikinės kolegijos koncertinis choras
Sol. Marytė Bizinkauskaitė
Kolegijos instrumentalistai
— mokyklos dėstytojai
Programa atliekama lietuvių kalba.

RETAS IR NEPAKARTOJAMAS ĮVYKIS

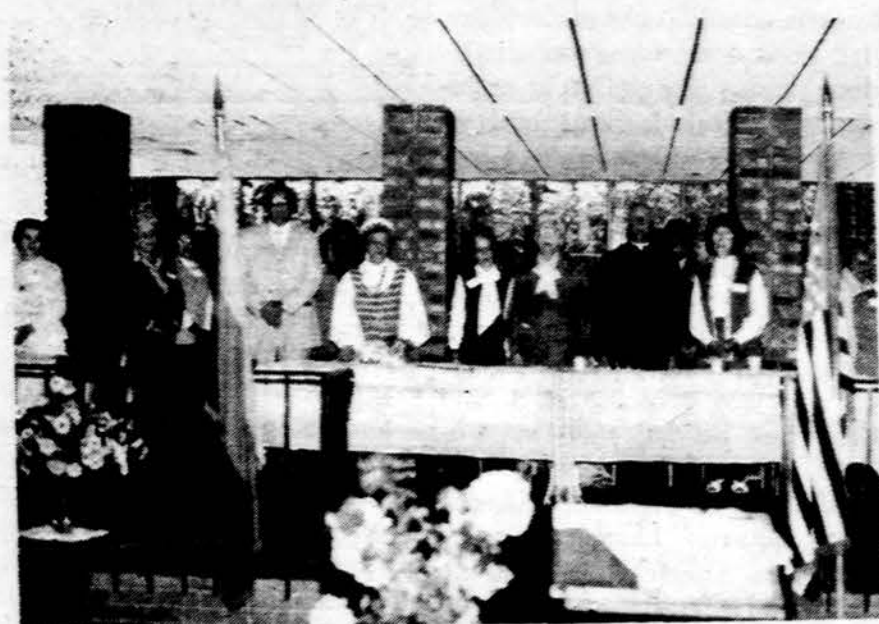
1980 m. spalio 25 d., šeštadienį, 7 val. vak. Marijos Aukštesniosios Mokyklos Auditorijoje

KOMPOZITORIAUS JERONIMO KAČINSKO VOKALINIS IR INSTRUMENTALINIS MUZIKOS KONCERTAS

BILIJETAI: \$10.00, \$7.00, \$6.00, \$4.00

GAUNAMI VAZNELIŲ PREKYBOJE,
TELEF. — 471-1424

Visi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti
šiam ypatingame koncerte.
LIETUVIŲ FONDAS

Lietuvos Dukterų draugijos seimo atidarymas spalio 3 d., Jaunimo centre.
Nuotr. S. Prapuolenio

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJOS SEIMAS

Spalio 3-5 d. Jaunimo centre buvo Lietuvos Dukterų iškilminga ir prasminga šventė — draugijos 20-ties metų veiklos paminėjimo seimas. Draugijai pradžiavė vieno žmogaus artimo meilę, jos pavadinimas — Lietuvos Dukterys — giliai prasmingas, jos šūkis — pagalbi ranka vargštančiam — nurodo draugijos siekimą ir veikimą.

Seimas tęsėsi 3 dienas. Pirmoji dalis, kurioje dalyvavo kvesti svečiai ir skyrių bei Chicago seniūnijų atstovės, prasidėjo draugijos vėliavos pašventinimu — krikštu. Krikštą atliko dr. J. Kapelionas kun. J. Juozavičius, krikšto tėvai — Ona Bakaitienė — Gureckaitė ir Marius Kiela. Seimui pirmininkauti pakviesta Lijija Lazauskienė, sekretoriauti — Birutė Prapuolenienė. Himnus sugiedojė Aldona Buntinaitė, Lilijai Šliuterytei akompanuojant. Kun. Juozavičius sukalbėjo invokaciją. Atsisojimu pagerbta dr. J. Juozavičius kun. dr. F. Gureckas ir mirusios narės. Į seimą įsiregistravo 50 narių.

Sveikinime vysk. Bruzgas ragino dukteris padedant artimui, kreipti dėmesį ne tik į kūną, bet ir į sielą. Gen. kons. Daužvardienė pastebėjo, kad dr. J. Juozavičius, bet ir išsišakoję, dirba kukliai, be triukšmo. Ragino kaip tik daugiau garsintis, kad dar didesnis skaičius žinotų į kareptis nelaimės atvejų. Balfo pirmininkė M. Rudienė pažymėjo: „Išista pagalbos ranka nelaimėje yra šviesa ir šiluma tamsoje ir šaltįje“. D. J. signatūrė Bronė Peters, prisimindama pirmuosius dr. J. Juozavičius, pastebėjo, kad visi kun. Gurecko užsiuimimai ir svajonės pildosi.

Seimą sveikino Lietuvos istorikų vardu A. Rūgūtė, Lietuvių moterų federacijos Chicago klubo vardu dr. O. Mironaitė, Lietuvos Didž. Kunig. Birutės draugijos vardu K. Leonaitienė, Atėtininkų federacijos ir vyr. giedrininkų vardu E. Vilimaitė. Birutė Briedienė, buv. dr. J. J. pirmininkė linki dr. J. J. gyvuoti iki visiem bus nušluostytos ašaros.

Regina Bagdonienė savo kruopščiai paruoštoje paskaitoje priminė prel. M. Krupavičiaus žodžius: „Juk niekas žmonių nėra tiek galingas, kad galėtų be kitų pagalbos gyventi, ir niekas nėra tiek suvargęs, kad nuo nors negalėtų kitam padėti“. Toliau sustojo prie kun. Gurecko paliktų pagrindinių dr. J. J. savumų, iš kurių svarbiausi yra artimo meilė ir pagarba, neapsiriboti kuria nors etnine grupe, neteisti, nekalsti, kas vakar buvo ar rytoj bus, bet tik žiūrėti kas šiandien yra, būti lankščioms ir greitoms.

Pirm. E. Kielenė davė draugijos 20-ties metų veiklos apžvalgą. Dr. J. 1959 m. balandžio 17 d. užregistruota Illinois valstijoje

pagal čarterį Nr. 1750752, Signatarai — kun. dr. F. Gureckas, Bronė Peters, Aleksandra Gylėnė, Aldona Minelgienė, Ona Šilėnienė. 1960 m., gruodžio 2 d. sušauktas steigiamasis susirinkimas ir išrinkta I-j valdyba. Dr. J. išėjimas į viešumą — 1961 m. vasario 15 d. literatūros vakaru. Lėšoms sukelti organizuojami 2 parengimai į metus, o dar vėliau pridėdama ir gegužinės, garų išpardavimai. 1964 m. talinkininkaujant gen. kons. J. Daužvardienė ir advokatui A. Keželiui, patvirtintas dr. J. statusas. 1968 m. dr. J. gauna „Tax Exemption“ teise. Narių skaičius krikšto tėvai — Ona Bakaitienė — Gureckaitė ir Marius Kiela. Seimui pirmininkauti pakviesta Lijija Lazauskienė, sekretoriauti — Birutė Prapuolenienė. Himnus sugiedojė Aldona Buntinaitė, Lilijai Šliuterytei akompanuojant. Kun. Juozavičius sukalbėjo invokaciją. Atsisojimu pagerbta dr. J. Juozavičius kun. dr. F. Gureckas ir mirusios narės. Į seimą įsiregistravo 50 narių.

Lietuvos Dukterų draugijos vėliavos pašventinimas. Vėliavos kūmai — O. Bakaitienė ir M. Kiela, šventina kun. J. Juozavičius.
Nuotr. S. Prapuolenio

A. + A. MIKUI PANARUI mirus,
jo žmonai Mildai, sūnams Arvydui, Raimundui ir jų šeimoms reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

AUDRONĖ ir ANDRIUS GAIZIŪNAI
ADELĖ ir BENAS SIMONAIČIAI
ALDONA ir ALFAS SIMONAIČIAI

A. + A. Elenutei Balčiūnaitei-Masaitienei
mirus, dalinamės skausmu su jos vyru dr. ČESLOVU MASAIČIU ir velionės broliais: prel. VYTAUTU, SILVA, a. a. dr. JURGIO vos kelių savaitių laikotarpyje. Visai BALČIŪNŲ SEIMAI reiškiamė gilią užuojautą.

JADVYGA ir ADOLFAS DAMUSIAI

KUR TAS ŠALTINELIS

Edmundas Kuočis ir Jonas Girijotas įdainavo 27 populiariausias harmonizuotas liaudies dainas su penkių įvairių instrumentų palyda. Išleido dr. Jokūbas Stukas, Lietuvos atsiminimų radio programos vedėjas, gyv. Watchung, N. J.

Dviejų plokštelių albumas su persiuntimu kainuoja \$14.95. III. gyv. pridėda 70 c. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

skyrėi kuriasi. Iki šiol turėta 14 valdybų, kurių pirmininkėmis vienai ar daugiau kadencijų buvo: B. Peters-Petravičienė, B. Diki-nienė, E. Diminskienė, A. Domanskienė, E. Kučiūnienė, B. Briedienė, S. Adomaitienė, D. Valentinaitė, E. Kielenė.

Sekė išdininkės Gražinos Micevičiūtės pranešimas. Sausi skaičiai parodo kiek šilumos ir šviesos jie galėjo atnešti. Per tą 20 metų surinkta aukų 234,357 dol., iš kurių pirkti dr. J. J. nameliai, pavadinti kun. dr. F. Gurecko vardu.

Revizijos komisijos pirmininkė A. Dumbrienė patvirtino išdininkės pranešimą.

Socialinio skyriaus veiklos apžvalgą vicepirmininkė O. Bakaitienė išvardino, kiek sušelpa, kiek aplankyta, kiek siuntinių siųsta, kiek palaidota ir antkapių pastatyta. Viskas paremta skaičiais.

Skyrių atstovės darė pranešimus: Beverly Shores — H. Zitkienė, Melrose Parko — A. Briškaitienė, Washingtono — D. Būtenienė, Los Angeles — S. Šakienė, Arizonos — B. Peters. Visur dirbama, organizuojama, šelpiama.

Statutui keisti komisijos pirmininkė P. Masilionienė perskaitė įneštus papildymus bei pakeitimus, talinkininkaujant dr. J. J. atstovui prie valdžios įstaigų J. Sakui, kurie balsų dauguma buvo priimti.

Po trumpų diskusijų ir rezoliucijų pirmininkė seimą uždaro ir

kviečia dalyvauti parodos atidaryme.

Atidarymo žodyje E. Kielenė pastebi, kad ši paroda yra ypatinga, nes visi eksponatai atvežti neperseniai iš Lietuvos ištruktos Pupelių šeimos. Pupelienė — Ozoraitė iš Moletų, kaip ir daugelis mūsų tautiečių, jaunystėje pergyveno žiaurią šeimos tragediją. Tėvas, prekybininkas, buvo išvežtas į Sibirą, kur kentėjo drauge su kun. J. Prunskio tėvu. Kartu žuvo ir kartu palaidoti.

Antroji dalis — balius, banketas. Vakara pravedė parengimų vadovė V. Rumsienė. Programą atliko solistai Vaclovas ir Margarita Momkai, muzikui A. Vaisiui akompanuojant. Solistams Momkams tenka nuširdi padėka, nes ne tik savo meną dr. J. J. paaugojo, bet ir išlaidas, surištas su pasirodymu programai. Ačiū taip pat paaugojusiems laimėjimams stambias dovanas.

Trečioji dalis — šv. Mišios dr.

jos įkūrėjui ir mirusioms narėms prisiminti. Jas atlikė kun. J. Juozavičius. Po Mišių bendri pusryčiai ir seimo uždarymas. B. P.

JERUZALĖJ SUSITINKA AMŽINYBĖ SU ISTORIJA

Romoje įvyko 26-toji Tautinė italų Biblinė savaitė, kurioje buvo nagrinėjama tema: „Jeruzalė šv. Rašto šviesoje“. Jonas Paulius II audiencijoje priėmė Biblinės savaitės dalyvius, šv. Rašto profesorius ir studentus, ir pasakė kalbą, išreikšdamas viltį ir visų tikinčiųjų troškimą, kad Jeruzalė tiktai taptų „šventuoju miestu ir taikos miestu. „Kiek paveikslų, kiek paslapčių slepiasi tame žodyje: Jeruzalė“ — kalbėjo popiežius. — „Mums, krikščionims, Jeruzalė yra geografinis centras, kur susitinka Dievas su žmogum, amžinybė su istorija. Ten Kristus mokė, valgė paskutinę Vakariene, ken-

tėjo ir prisikėlė, šventąją Dvasią dovanojo Bažnyčiai, visi mūsų tikėjimo pagrindiniai elementai yra išaugę šventojo Miesto palaimintose kalvose“.

Iš 3-jo tūkstantmečio prieš Kristų atrastose Eblės lentelėse jau užrašyta „Jerušalaim“ vardas. Visa šventojo Rašto tradicija nuo Melkizedeko ir Abra-

omo iki Apokalypės vis kartojasi Jeruzalės vardą. Tikrai tai yra vienintelis pasaulyje miestas ir kartu Bažnyčios simbolis, kuris talpina savyje dvasinę ir teologinę prasmę. Popiežius džiaugėsi, kad Biblinės savaitės metu vyravo ekumeninio bendravimo dvasia, svarstant Jeruzalės liečiančias problemas.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktojų Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. Republic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. Lafayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

A. + A. MIKAS PANARAS

Gyveno Chicago, Illinois.
Mirė spalio 18 d., 1980 m., 10:20 val. vak., sulaukęs 70 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Klaipėdos krašte, Simkų kaime. Amerikoje išgyveno 30 m. Paliko dideliamė nuliūdime: žmona Milda (Stroputė), 2 sūnūs — Raimundas, marti Daiva, ir Arvydas, marti Regina, 2 anūkai — Andrius ir Lisa, sesuo Greta Vokietijoje ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz kopylčioje, 2424 W. 69 Street. Antradienį, 5 val. popiet, kūnas bus perkeltas į Lietuvių Evangelikų Liuteronų Tėviškės parap. bažnyčią, 6641 S. Troy St. Budėtuvs bus 7 val. vakaro.

Laidotuvių pamaldos bus trečiadienį 10 val. ryto Po pamaldų bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Nuoširdžiai kviečiame vsus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvsėse.

Nuliūdę: Žmona, sūnūs, marties ir anūkai.

Laidot. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. — Tel. 737-1213.

A. + A.

MIKUI PANARUI mirus,
jo žmonai, sūnams Arvydui ir Raimundui
ir jų šeimoms reiškiamė gilią užuojautą.

CHICAGOS LIETUVIŲ GOLFO KLUBAS

A. + A. JUOZUI ABRAMAVIČIUI

mirus, jo seseriai Stp. ir jos vyruvi L. Keruliams, seseriai A. ir jos vyruvi J. Jušams, broliui St. Abramavičiui ir jų visų šeimų giminėms reiškiamė giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

G. ir PR. MOZURAIČIAI

APLINK MUS

× **Alicja Stephens**, iškilioji muzikė, daugiau kaip 50 metų dalyvavusi Amerikos lietuvių muzikinėje veikloje, buvo gražiai pagerbta perėjus sekmadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje, kur susirinko keli šimtai jos bendradarbių, mokinių ir gerbėjų. Sukurtavininkė susilaukė daug sveikinimų, jų tarpe Lietuvos gen. konsulės J. Daužvardienės. Muzikai buvo įteikta Lietuvių fondo paskirta 1000 dolerių premija. (Plačiau vėliau).

× **Ateitininkų kultūrinis akademis** savaitgalis praėjo su dideliu pasisekimu. Prasidėjo penktadienį Jaunimo centro kavinėje "Ateities" leidyklos išleisto ir LRD premijuoto A. Landsbergio novelių knygos suktuvėmis, į kurias atvyko ir autorius ir leidyklos vadovas dr. K. Keblys. Šeštadienį Ateitininkų namuose paskaitas skaitė tas pats A. Landsbergis ir rašytojas T. Venclova. Vakare Jaunimo centro salėje buvo Ateities vakaras ir jauniems autoriams premijų įteikimas. Sekmadienį vėl Ateitininkų namuose kun. K. Pugetičius ir dr. P. Kisieliūskaitė paskaitas ir dr. A. Liulevičius įvertino, susumavo savaitgalio programą. Po to netoliese esančioje di Andrei bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos. Apie visą tai vėliau bus plačiau.

× **Kostas Ostrauskas**, žinomas rašytojas, iš Philadelphia atvyksta į Chicago ir šį trečiadienį, 7 val. vak., kalbės Chicago's Lawn bibliotekoje (62-ra ir So. Kedzie Ave.), tema "Ginamieji egzili". Visuomenė kviečiama dalyvauti.

× **Edvardas Valaičio akvarelų paroda** rengia Balzeko kultūros muziejus (4012 Archer Ave.). Parodos atidarymas bus sekmadienį, lapkričio 2 d. nuo 4 iki 6 val. vak. Valaitis buvo "Chicago Tribune" dienraščio meno skyriaus direktorium, dabar pensininkas. Gimęs New Jersey valstijoje, studijas baigė Chicago's Meno institute. Paroda tęsis iki lapkričio 16 d. Lan-kytis bus galima kiekvieną dieną nuo 1 iki 4 val. p. p.

× **Naujausių leidinių** už didinę sumą "Draugo" užsisakė: dr. P. Jonikas (Riverside, Ill.), Saulius Girnius (Chicago), M. Macevičienė (Chicago), M. Dambrauskas (Prescott, Ariz.).

× **Ela Klavancienė**, Rockford, Ill., atnaujinama prenumerata, atsuntė ir 12 dolerių auką. Už viską esame labai dėkingi.

× **Chicago Lietuvos styginių ansamblio koncertas** įvyks lapkričio 16 d., sekmadienį, 3 val. popiet Jaunimo centro didžiojoje salėje. Programoje Telemanno, Mozarto, Verdi, Ciurlionio, St. Šimkaus, J. Stroliaus ir J. Stankūno kūriniai. (pr.).

× **T. J. Borevičius, SJ**, pagerbime, kuris bus spalio mėn. 26 d., 3 val. p. p. Tėvų Jėzuitų koplyčioje, pamokslą pasakys t. Br. Markaitis, SJ, iš Californijos, glesos V. Momkus, vargonais pritarantis muz. A. Vasaičiui. Po šv. Mišių Jaunimo centro didžiojoje salėje akademija ir vaivės. Pagrindinis kalbėtojas bus dr. Vyt. Vygantas iš New Yorko. Meninę dalį atliks solistai M. Momkienė ir St. Baras, akompanuojant muz. A. Vasaičiui. Del bilietų rezervacijos kreiptis į Julij Pocių, 4204 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632, telef. 927-6222. (pr.).

× **Vyrų dainuoja**. Toronto vyrų choro "Aras" koncertas rengiamas lapkričio 22 d., šeštadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo centre. Rengia Margutis. Bilietai Vaznelių prekyboje ir Margutyje. (pr.).

× **Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLK) tarybos** posėdis įvyko perėjus sekmadienį Jaunimo centre, Chicagoje.

× **Lietuvos bažnyčių nuotraukų**, atsiliepdami į serijinio veikalo autoriaus kvietimą jam padėti, atsuntė: dr. L. Seibutis, Petras Palubinskas, Petras Pajaujis, Juozas Poška, rašyt. Antanas Vaičiulaitis, kun. Jonas Borevičius, Br. Andriukaitis, dr. V. Sruogienė, J. Pupeliene, V. Griggs, Juozas Jurevičius ir kiti asmenys. Knygos autorius visiems nuosirdžiai dėkoja.

× **Dienraštis "Sun-Times"** sekmadienio laidoj išspausdino kun. J. Prunskio laišką, kuriame rašo, kad amerikiečiai turi jaustis laimingi turėdami laisvius rinkimus. Lietuvoje kandidatus išsato tik komunistų partija ir tik tiek, kiek turi būti išrinkta — visai nėra rinkimų laisvės.

× **Vladas Šakalis**, žymus Lietuvos rezistentas, neseniai per Suomiją pabėgęs į Svediją, Balso skyriaus kviečiamas atvyksta į Beverly Shores ir spalio 25 d., šeštadienį, 6 val. vak. kalbės Pines, Stankūnų restorane.

Emilija Kiliene, Lietuvos Dukterų draugijos pirmininkė, atidaro LDD seimą. Nuotr. S. Prapuolenio

× **A. Gylis, Olympia, Wash.**, siųsdamas prenumeratoras mokėstį, pridėjo 60 dolerių auką ir tokiu būdu labai dosniai parėmė mūsų dienraštį, palengvinamas leidimo našta. Už didelę paramą esame labai dėkingi ir skelbiame Garbės prenumeratorium.

× **Vitas Leonas Laniauskas**, baigęs Fenwick gimnaziją Oak Parke, lankys Northwestern universitetą. Vitas Laniauskas yra pasireiškęs Raudonojo kryžiaus savanoriu Hines veteranų ligoninėje, kur per pastarąsias dvi vasaras jis išdirbo maždaug 3000 valandų. Šiuo metu Vitas Laniauskas yra ligoninės Jaunimo tarybos pirmininkas, koordinuoja įvairius aukų telkimo vėjus ligoniams padėti.

× **Romas Sakadolskis**, žinomas čikagiešis, atnaujinamas prenumeratorą įteikė ir 10 dolerių auką. Nuosirdžiai dėkojame.

× **Julius Plaušinskas**, Chicago, Ill., užsisakė "Draugą" ir paskyrė 8 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Genė Misiūnienė**, čikagiešė, atnaujinama prenumeratorą įteikė ir auką. Ačiū.

× **J. Petrauskas**, torontiešis, parėmė mūsų spaudos darbus 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Vincas Vitraakis** yra nuolatinis "Draugo" rėmėjas. Ir dabar gavome jo 10 dolerių auką, kurią jis atsuntė atnaujinamas prenumeratorą. Ačiū.

× **Aukų atsuntė**: 3 dol. — J. Audėnas; po 2 dol. — E. T. Vojgaitis, Guir, E. Bogutienė, E. Jurgaitis, Pr. Adomonis. Visiems dėkojame.

× **Per dr. K. Sidlauską**, spausdinamos knygos "Valstybininkas politikos keliu" išlaidoms padengti gauta 1,000 dol. auką, už kurią leidėjai reiškia nuosirdžią padėką. (pr.).

Los Angeles lietuviai suruošė Kristijono Donelaičio akademiją. Čia matome dienos prezidentą. Iš k.: kalba prof. Elena Tumienė, sėdi (už gėlės) Jurgis Gliada, prof. J. Izokaitytė, teisin. H. Tumas, rašyt. Pr. Visvydas, dr. J. Skirius, Karilė Baltrušaitytė, poetas B. Brazdionis. Nuotr. A. Gulbinsko

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PEDAGOGINIO INSTITUTO PROJEKTAS

Gan dažnai lietuvių tarpe girdima nusiskundimų, kad Amerikos valdžia išdalina daug pinigų negrams, ispaniška kalbančioms ir kitoms grupėms, bet atsako paremti lietuvių. Paskutiniu metu lietuvių pradžioje aktyviau ieškoti paramos iš Amerikos valdžios įstaigų lietuviškoms reikloms. Šiais metais šioje srityje ypač pasižymėjo Pedagoginis institutas, kuris, vadovaujamas rektorius dr. Jono Račkausko, aktyviai parodė, kad gerai suplanuoti ir pagal reikavimus parasyti prašymai bus dažniausiai išpildyti. Anksčiau šiais metais Pedagoginis institutas gavo penkisdešimt tūkstančių dolerių iš Amerikos Švietimo skyriaus (U. S. Department of Education) paruošti "video" programą ir paskaitas, kurios būtų naudojamos kitose lietuvių kolonijose JAV ar net užsienyje.

Dr. Kriauciūnas išsiskyrė garbingus svečius: Vl. Šakalį, dr. E. Bartkų, P. Dargį, L. Grinių, J. Blinstrubienę perskaitė specialų Pensilvanijos atstovų rūmų raštą, pagerbiantį P. Dargį už nuopelnus.

Šaulių vardu sveikino Vl. Išganaitis, Clevelando lietuvių vardu — O. Jokubaitienė.

Raštu sveikino Lietuvos atstovus dr. S. Bačkis, gen. kons. A. Simutis.

J. Jasaitis sveikindamas priminė kun. Stašio nuopelnus or-

ganizuojant mokytojų sąjungą, kuriant Liet. Bendruomenę. J. Blinstrubienė ir K. Radvilai įteikė Altos valdybos narių adresą jubiliatui.

Kun. A. Stašys dėkodamas pasisakė, kad jį į veikimą įtraukė ankstybesnė JAV lietuvių karta — L. Šimutis ir kt. Dėkojo Altai, dr. Kriauciūnui, J. Blinstrubienei. Išskėlė dr. K. Bobelio veiklą. Vilkas yra pirmasis Lietuvos laisvės avangardas. Dėkojo visiems kalbėjusiems, raštu sveikintiems, minėjimo dalyviams. Pažadėjo Altos neapleisti, ir darbo Lietuvos laisvės keliu.

Meninę programą dalį labai patraukliai atliko solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. Fortepijonu palydint muz. A. Jurgučiu skambiai padainavo lietuviškų dainų pynę.

Klaustytojus žavėjo smagios komp. A. Jurgučio dainos: "Vai plaukia", "Saulės daina". Posaistų dainų repertuaras buvo įvairus ir patrauklus: žalioji lankelė, Kur baktūzė samanota, Čia mano žemėlė, duetai: Ot tau buvo, Oi, berni, venturi, Banguok vandenynė.

Mielų dainų melodijas visus dalyvius džiugino. Nesijautė nuovargio, nors parengimas užstėgė iki pradžios dviliktos nakties.

J. Jasaitis sveikindamas priminė kun. Stašio nuopelnus or-

ganizuojant mokytojų sąjungą, kuriant Liet. Bendruomenę.

J. Blinstrubienė ir K. Radvilai įteikė Altos valdybos narių adresą jubiliatui.

Kun. A. Stašys dėkodamas pasisakė, kad jį į veikimą įtraukė ankstybesnė JAV lietuvių karta — L. Šimutis ir kt. Dėkojo Altai, dr. Kriauciūnui, J. Blinstrubienei. Išskėlė dr. K. Bobelio veiklą. Vilkas yra pirmasis Lietuvos laisvės avangardas. Dėkojo visiems kalbėjusiems, raštu sveikintiems, minėjimo dalyviams. Pažadėjo Altos neapleisti, ir darbo Lietuvos laisvės keliu.

Meninę programą dalį labai patraukliai atliko solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. Fortepijonu palydint muz. A. Jurgučiu skambiai padainavo lietuviškų dainų pynę.

Klaustytojus žavėjo smagios komp. A. Jurgučio dainos: "Vai plaukia", "Saulės daina". Posaistų dainų repertuaras buvo įvairus ir patrauklus: žalioji lankelė, Kur baktūzė samanota, Čia mano žemėlė, duetai: Ot tau buvo, Oi, berni, venturi, Banguok vandenynė.

Mielų dainų melodijas visus dalyvius džiugino. Nesijautė nuovargio, nors parengimas užstėgė iki pradžios dviliktos nakties.

J. Jasaitis sveikindamas priminė kun. Stašio nuopelnus or-

ganizuojant mokytojų sąjungą, kuriant Liet. Bendruomenę.

J. Blinstrubienė ir K. Radvilai įteikė Altos valdybos narių adresą jubiliatui.

Kun. A. Stašys dėkodamas pasisakė, kad jį į veikimą įtraukė ankstybesnė JAV lietuvių karta — L. Šimutis ir kt. Dėkojo Altai, dr. Kriauciūnui, J. Blinstrubienei. Išskėlė dr. K. Bobelio veiklą. Vilkas yra pirmasis Lietuvos laisvės avangardas. Dėkojo visiems kalbėjusiems, raštu sveikintiems, minėjimo dalyviams. Pažadėjo Altos neapleisti, ir darbo Lietuvos laisvės keliu.

Meninę programą dalį labai patraukliai atliko solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. Fortepijonu palydint muz. A. Jurgučiu skambiai padainavo lietuviškų dainų pynę.

Klaustytojus žavėjo smagios komp. A. Jurgučio dainos: "Vai plaukia", "Saulės daina". Posaistų dainų repertuaras buvo įvairus ir patrauklus: žalioji lankelė, Kur baktūzė samanota, Čia mano žemėlė, duetai: Ot tau buvo, Oi, berni, venturi, Banguok vandenynė.

Mielų dainų melodijas visus dalyvius džiugino. Nesijautė nuovargio, nors parengimas užstėgė iki pradžios dviliktos nakties.

J. Jasaitis sveikindamas priminė kun. Stašio nuopelnus or-

ganizuojant mokytojų sąjungą, kuriant Liet. Bendruomenę.

J. Blinstrubienė ir K. Radvilai įteikė Altos valdybos narių adresą jubiliatui.

Kun. A. Stašys dėkodamas pasisakė, kad jį į veikimą įtraukė ankstybesnė JAV lietuvių karta — L. Šimutis ir kt. Dėkojo Altai, dr. Kriauciūnui, J. Blinstrubienei. Išskėlė dr. K. Bobelio veiklą. Vilkas yra pirmasis Lietuvos laisvės avangardas. Dėkojo visiems kalbėjusiems, raštu sveikintiems, minėjimo dalyviams. Pažadėjo Altos neapleisti, ir darbo Lietuvos laisvės keliu.

Meninę programą dalį labai patraukliai atliko solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. Fortepijonu palydint muz. A. Jurgučiu skambiai padainavo lietuviškų dainų pynę.

Klaustytojus žavėjo smagios komp. A. Jurgučio dainos: "Vai plaukia", "Saulės daina". Posaistų dainų repertuaras buvo įvairus ir patrauklus: žalioji lankelė, Kur baktūzė samanota, Čia mano žemėlė, duetai: Ot tau buvo, Oi, berni, venturi, Banguok vandenynė.

Mielų dainų melodijas visus dalyvius džiugino. Nesijautė nuovargio, nors parengimas užstėgė iki pradžios dviliktos nakties.

J. Jasaitis sveikindamas priminė kun. Stašio nuopelnus or-

ganizuojant mokytojų sąjungą, kuriant Liet. Bendruomenę.

J. Blinstrubienė ir K. Radvilai įteikė Altos valdybos narių adresą jubiliatui.

Kun. A. Stašys dėkodamas pasisakė, kad jį į veikimą įtraukė ankstybesnė JAV lietuvių karta — L. Šimutis ir kt. Dėkojo Altai, dr. Kriauciūnui, J. Blinstrubienei. Išskėlė dr. K. Bobelio veiklą. Vilkas yra pirmasis Lietuvos laisvės avangardas. Dėkojo visiems kalbėjusiems, raštu sveikintiems, minėjimo dalyviams. Pažadėjo Altos neapleisti, ir darbo Lietuvos laisvės keliu.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— "I Laisvę" rugsėjo mėn. numeris atspausdintas ir siuntinėjamas prenumeratoriams. Prof. Antanas Maceina nagrinėja išsivio buvimo svetur problemą. Rūta Kleva Vidžiūnienė žvelgia į jaunąjį lietuvių elitą Amerikoje. Bronius Zumeris aptaria rusišką charakterį, av. itn. H. C. Kudreikis, atsiremdamas į asmenišką patirtį ir dokumentus, pasakoja, kaip bolševikai "vadavo" Lietuvą 1944 metais. Publicistinėje dalyje ke liami aktualūs lietuviško gyvenimo klausimai.

— **Rašytojas Vytautas Vole** tas yra pakviestas dalyvauti tradiciniame literatūros vakare, kuris įvyks gruodžio 6 d. šv. Kazimiero parapijos salėje. Volertas pakvietimą priėmė ir ruošiasi atvykti su žmona. Literatūros vakaras kasmet organizuoja Los Angeles LFB sambūris. Naują Los Angeles LFB sambūrio valdybą sudaro: J. Kojelis (pirm.), dr. Z. Brinkis ir Ig. Medziukas (viceprim.), Ed. Arbas (sekr.) ir V. Vidugiris (įžd.).

— **Antanas B. Mažeika**, Newport Beach, Calif., yra išrinktas Los Angeles mieste organizuojamo Lietuvių informacijos centro vadovu. Pagrindinis centro tikslas — atsiliepti į Lietuvos žmonių prašymą išsivaijoti okupanto daromas skriaudas ir vykdomus žmonių persekiojimus kelti į viešumą ir mabilizuoti pasaulio opinią Lietuvai padėti. Antanas Mažeika yra įkūręs "Vilkas Recruiting" korporaciją ir jai vadovauja.

— **"Mindszenty Report"**, St. Louis, Missouri, mieste leidžiamas Mindszenty Fundacijos biuletenis, Nr. 10 plačiai cituoja Liet. Kat. Bažn. Kroniką.

— **JAV LB-nės intensyvi veikla** kongrese, Valstybės departamente ir Baltuose rūmuose Lietuvos diplomatinės tarnybos testinimo klausimu bus pastebėta Maskvos. Tass rugsėjo 10 d. pateikė "Literaturnaya Gazeta" straipsnio pagrindines mintis. Jame Pabaltijo valstybių atstovybės pristatomos kaip atstovaujantios ankstyvesnoms "buržuazinėms valstybėms". Atstovybės esančios "vaiduoklių namais", o jų vadovai — "vaškinės figūros". Teigiama, kad iš atstovybių organizuojama kultūrinių mainų principu suruoštas renginių boikotai ir vykdomas spaudimas į valdines institucijas nutraukti pasikeitimą moksline ir technine informacija su Sov. Sąjunga.

Klausiama, ar šios "ambasadų", kurioms Valstybės departamente veikia atskiras skyrius, nesikryžiuoja su Helsinkio akto sutarimais ir nėra dar vienas JAV-tų bandymas aktyviai sabotuoti Rugsėjo 12 d. Maskvos radijas angliškai puolė Lietuvos atstovybę Washingtone ir jos atstovą kaltino švaistant "liaudies pinigų".

— **LATVIJOJ**

— Rygos muitinė draudžia įvežti įvairių rūšių ginklų, munitijos, narkotikų, pornografijos ir nedorovingų raštų. Be to griežtai žiūrima, kad nebūtų įvežta įvairių spausdinių ir filmų nuotraukų priešsovietinio charakterio. Siuntos, kuriose yra dėvėti drabužiai, avalynė, gražinamos siuntėjui. Taip pat draudžiama iš užsienio siuntinėti mėsos produktų koncentratų. Rygos svečiai, grįždami namon, gali pasiimti su savim dovanas ar pačių pirktas prekes 100 rublių vertės. Draudžiama išvežti anuliuotus vertybinius popierius ir sovietinį pinigą. Taip pat suvaržytas ir tų daiktų išvežimas, kurie priskaityti prie senienų: paveikslai, akvarelė, grafika, skulptūros. Be to, nuo šių metų pradžios TSRS Kultūros ministerija yra uždraudusi išvežti tautos menininkų kūrinius iš gintaro, taip pat ner-tas ir austas medžiagas. Jei no-gyrima išvežti minėtus daiktus,

juos tenka parodyti Latvijos muziejui ir gauti muziejaus leidimą, apmokant muitą, kuris nurodytas leidime. Taip pat uždrausta minėtus daiktus siuntinėti paštu. (t.).

DIDŽ. BRITANIJJOJ

— **Stasys Barisa**, sulaukęs 77 metų, mirė Wakefieldo Stanley Royd ligoninės prieglaudoje. Prieš 30 metų Skotijos anglies kasyklose buvo sunkiai sužeistas, sulaužyta nugara. Kiek pasveikęs, liko gyventi prieglaudoje ir pynė krepšius. Kiles iš Suvalkijos. Giminių nepaliko.

— **Britų magazinas "Woman-craft"** gegužės mėn. visą puslapį paskyrė Derbyje gyvenančios Gilmos Zinkuvienės pasakojimui apie jos audinamąsias juostas ir tautinius drabužius. Smulkiau papasakota, kaip tos juostos audiamos, kas sudaro tautinius drabužius, taip pat duodama žiupsnis žinių apie Lietuvą ir apie G. Zinkuvienę. Straipsnis pailiustruotas juostos pavyzdžiu ir tautiniais drabužiais vilkinčios moters fotografija.

OKUP. LIETUVOJE

— **Rudens darbas**, padėti kolchozams bei sovchozams numoti derlių, iš 700 technikumų, profesinių technikos mokyklų ir kitų mokslo įstaigų, buvo pasiųsta 40,000 moksleivių. Kiekvienam tautininkui buvo už darbo dieną mokama tikrai po 6—7 rublius. Taip praneša "Valstiečių laikraštis". (IX. 20).

— **40 vaikų žuvo** autoavarijose per aštuonius šių metų mėnesius. 407 vaikai jų metu buvo sužeisti. Per rugsėjo mėnesio pirmąsias dvi savaites nukentėjo dar 32 vaikai. Ypačiai vaikai nukentė, kai jų dviračiai bei motorai susiduria su automobiliais ar sunkvežimiais.

— **Kuršių Nerijos** vasarvietėje Smiltynėje, du vasaros mėnesiai kūrė Vilniaus ir Klaipėdos dailininkai. Keturiolika savo naujų kūrinių dailininkai pastatė Klaipėdos miesto Mažvydo skulptūrų parke. Tame parke jau esančios 54 dekoratyvinės skulptūros. Tačiau spaudoje nusiskundžiama, kad parkas neprižiūrimas, prišiuok šilntas, dažnai vandalų nusiaubiamas.

LEONARDAS ANDRIEUS

ETERNAL DREAM

Selected Poems

Edited and translated by

Jonas Zdanys

Published by Manyland Books, Inc., Woodhaven, N. Y. 1980

Kietai viršeliai. Kaina su persiuntimu \$6.85.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

LITHUANIAN PIONEER

PRIEST

OF NEW ENGLAND

By

William Wolkovich-Valkavičius

The Life, Struggles and Tragic death of Rev. Joseph Zebria, 1860-1915.

Published by Franciscan Press, Brooklyn, New York 1980

Kaina su persiuntimu \$6.85.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

DENGIA ME IR TAIŠOME

VISŲ RŪŠIŲ STOGUS

Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti.

Skambinkite

AKVYDUI KIELAI

Tel. — 434-9655